

Kvantitativ effektmåling af lokal erhvervsservice

- resultater, tilgang og metode.

1. SAMMENFATNING AF RESULTATERNE

IRIS Group har for Erhvervsstyrelsen, og i et samarbejde med Danmarks Statistik, gennemført en kvantitativ effektmåling af lokal erhvervsservice. Det er første gang, at der i Danmark er gennemført en kvantitativ effektvurdering, som belyser om brugen af lokal erhvervsservice har en positiv effekt på vejledte virksomheders omsætning og beskæftigelse.

I alt har 31 kommuner bidraget til pilotprojektet ved at levere CVR-numre for brugere af lokal erhvervsservice i årene 2012 og 2013. Samlet drejer det sig om godt 6000 virksomheder, som i den nævnte periode har modtaget én-til-én vejledning i den lokale erhvervsservice i de 31 kommuner.

Der er gennemført selvstændige effektmålinger for hhv. iværksættere og etablerede virksomheder. Iværksættere er virksomheder, der højst er 3 år gamle, mens etablerede virksomheder er afgrænset som virksomheder ældre end 3 år.

Effektmålingen er gennemført ved at sammenligne de to grupper af vejledte virksomheder med en kontrolgruppe af sammenlignelige virksomheder. Både for iværksættere og for etablerede virksomheder sammensættes kontrolgruppen, så den matcher de vejledte mht.:

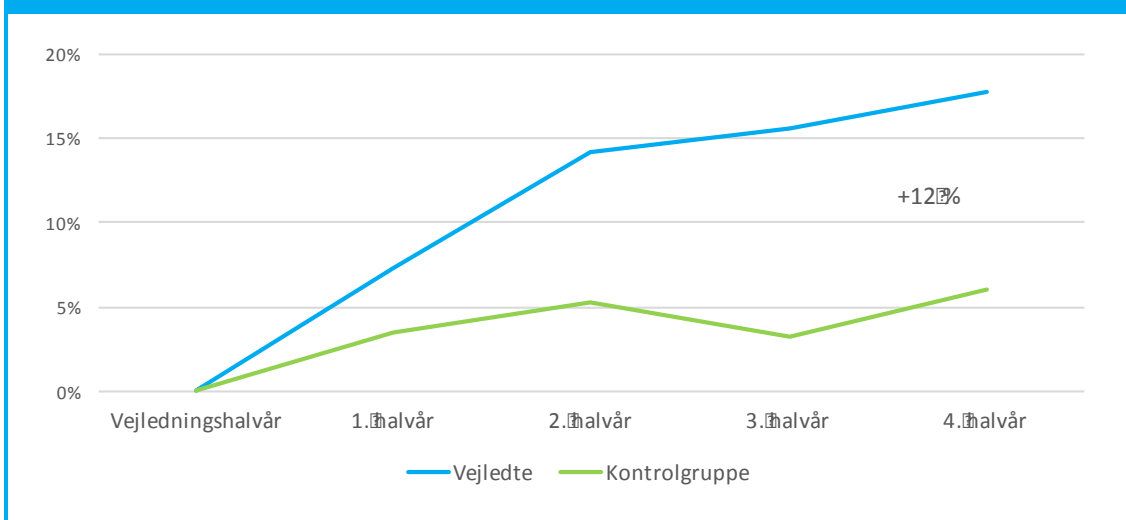
- Alder for virksomheden
- Geografisk placering
- Branche
- Størrelse målt på antal ansatte på vejledningstidspunktet.

For de etablerede virksomheder indgår historisk vækst i virksomhedens omsætning og årsværk i de foregående 2 år op til vejledningstidspunktet også som et kriterie for at danne en relevant kontrolgruppe.

Kumuleret mervækst i beskæftigelsen

Figur 1 viser kumuleret mervækst efter vejledning blandt iværksættere, der har benyttet lokal erhvervsservice sammenlignet med kontrolgruppen. Opgørelsen dækker kumuleret mervækst over en periode på fire halvår (dvs. to år) efter vejledningstidspunktet.

Figur 1.1. Kumuleret mervækst i antal fuldtidsansatte blandt iværksættere der har benyttet lokal erhvervsservice i årene 2012-2013 og en relevant kontrol gruppe.

Kilde: IRIS Group og Danmarks Statistik

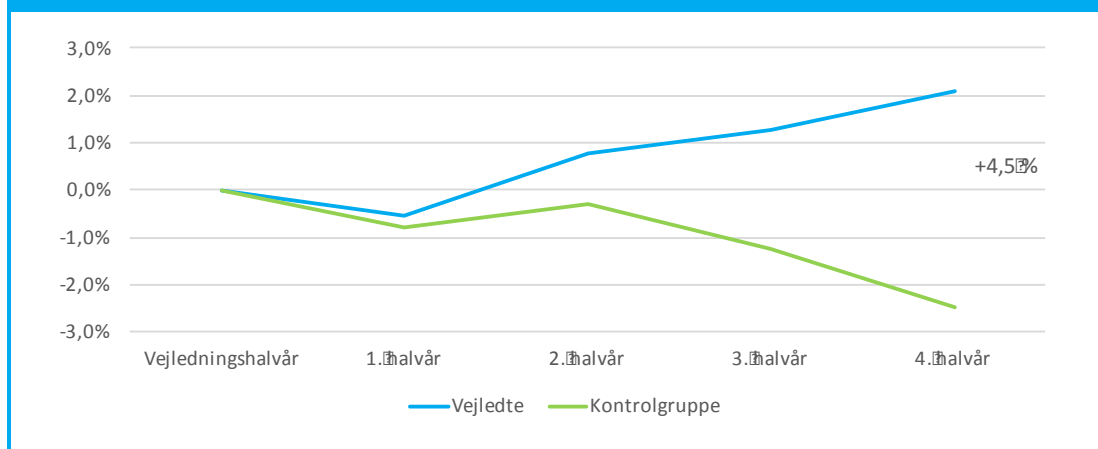
Iværksættere, som benytter lokal erhvervsservice, opnår en kumuleret mervækst på i alt ca. 12 procentpoint over en 2-årig periode efter vejledningstidspunktet.

Figuren viser, at der er en positiv mervækst i antal årsværk i hvert af de første tre halvår efter vejledningstidspunktet. I periodens sidste halvår flader kurven ud. Det kan ses som et udtryk for, at de iværksættere der benytter lokal erhvervsservice, får en bedre start og vokser hurtigere end kontrolgruppen i tiden umiddelbart efter vejledning.

Samtidig indikerer figuren, at effekten af lokal erhvervsservice blandt iværksættere aftager efter ca. halvandet år, hvorefter brugere og kontrolgruppen følger samme udvikling.

Figur 2 viser tilsvarende den kumulerede mervækst i antal årsværk blandt gruppen af etablerede virksomheder sammenlignet med en relevant kontrolgruppe.

Figur 1.2. Kumuleret mervækst i antal fuldtidsansatte blandt etablerede virksomheder, der har benyttet lokal erhvervsservice i årene 2012-2013 og en relevant kontrolgruppe.

Kilde: IRIS Group og Danmarks Statistik

Figuren viser en positiv mervækst i antal årsværk blandt de etablerede virksomheder i forhold til kontrolgruppen i perioden efter vejledningstidspunktet. Den samlede mervækst er på i alt 4,5 procentpoint i over den to-årige periode.

Det fremgår, at der er en vis forsinkelse i effekten, som er relativt begrænset i de to første halvår med en samlet mervækst på mindre end et procentpoint, mens mervæksten er på knapt fire procentpoint i periodens sidste to halvår.

Det er ikke overraskende, at den procentuelle mervækst er noget lavere blandt de etablerede virksomheder end blandt iværksættere.

Det kan dels forklares ved, at vejledningen til iværksættere ofte vedrører hele eller fundamentale dele af forretningen, mens vejledning til etablerede virksomheder ofte fokuserer på mere afgrænsede delproblematikker. Samtidig kan det også være et udtryk for, at iværksættere typisk er mindre virksomheder med relativt få ansatte. Det betyder, at selv mindre stigninger kan give sig udslag i større procentvise ændringer.

Kumuleret mervækst målt på omsætning

Vi har også beregnet kumuleret mervækst i *omsætning* blandt de vejledte i forhold til de relevante kontrolgrupper. Disse beregninger er ligeledes gennemført for hhv. iværksættere og etablerede virksomheder.

Generelt er der en større grad af usikkerhed knyttet til estimer for effekter på omsætning end på estimer vedrørende de beskæftigelsesmæssige effekter.

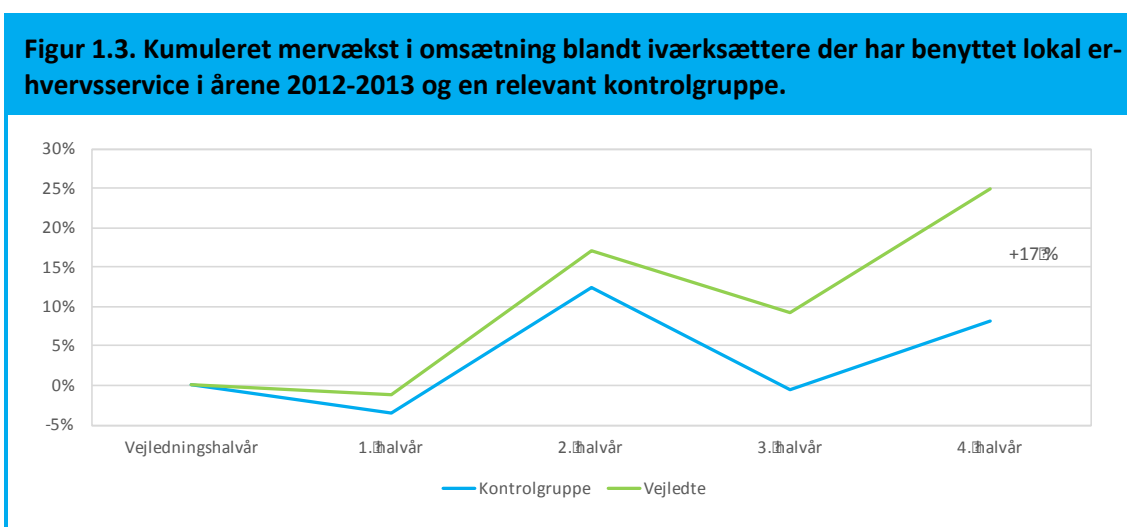
Det skyldes dels, at der er større udsving i virksomhedernes omsætning på halvårsbasis sammenlignet med udsving i virksomhedernes beskæftigelse.

Endvidere er der forskel i dataindsamlingsmetode. Omsætningstallene baserer sig på virksomhedernes momsindberetninger, der enten kan være halvårlige, kvartalsvise eller månedlige. I en

del tilfælde vil de senest tilgængelige omsætningsdata for særligt små virksomheder, der indberetter moms halvårligt, være opregnede tal. Beskæftigelsesoplysningerne baserer sig derimod på de faktiske lønudbetalinger, der opgøres på månedsbasis for alle virksomheder.

Det betyder, at datagrundlaget for at estimere effekterne på virksomhedernes omsætning er betydeligt mere volatilt og usikkert end datagrundlaget for beskæftigelsen. Resultaterne vedrørende omsætningseffekter skal derfor fortolkes med betydeligt større varsomhed.

Figur 1.3 viser kumuleret mervækst målt på omsætning blandt vejledte iværksættere¹ sammenlignet med en relevant kontrolgruppe.

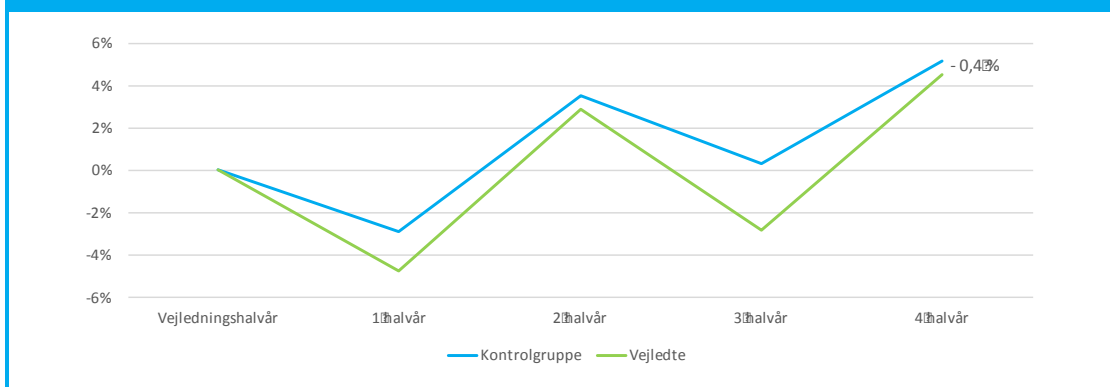
Kilde: IRIS Group og Danmarks Statistik

Mervæksten i omsætning for vejledte iværksættere er positiv i alle halvår. Den kumulerede mervækst målt på omsætning er i alt 17 procentpoint målt over den 2-årige periode efter vejledningstidspunktet.

Blandt de vejledte etablerede virksomheder er billedet ikke så entydigt, jf. figur 1.4.

¹ Som tidligere er mervæksten for 1. og 2. halvår efter vejledningstidspunktet beregnet på baggrund af brugere i både 2012 og 2013, mens mervæksten i 3. og 4. halvår er opgjort på baggrund af brugere i 2012.

Figur 1.4. Kumuleret mervækst i omsætning blandt etablerede virksomheder, der har benyttet lokal erhvervsservice i 2012-2013 og en relevant kontrolgruppe.

Kilde: IRIS Group og Danmarks Statistik

I nogle halvår vokser omsætningen hurtigere blandt de vejledte end i kontrolgruppen, mens det i andre halvår er omvendt. Set over den to-årige periode efter vejledningstidspunktet er der ingen forskel i væksten blandt gruppen af etablerede virksomheder, som har benyttet vejledning i den lokale erhvervsservice, og kontrolgruppen.

2. SIGNIFIKANSTEST

Vi har i samarbejde med Danmarks Statistik gennemført en statistisk test af, hvorvidt 1-1 vejledningen i den lokale erhvervsservice har en positiv effekt på de vejledtes beskæftigelse og omsætning.

Det er gjort ved at undersøge, om andelen af virksomheder, der opnår en vækst i henholdsvis beskæftigelse og omsætning, er *signifikant* højere blandt gruppen af vejledte virksomheder sammenlignet med den tilsvarende andel i kontrolgruppen.²

Resultatet fremgår af nedenstående oversigt for hhv. iværksættere og etablerede virksomheder.

Tabellen viser et beregnet indeks, hvor andelen af succesfulde forløb i brugergruppen er sat i forhold til andelen af succesfulde forløb i kontrolgruppen.

Endvidere er angivet den beregnede sandsynlighed for, at de opgjorte forskelle mellem de to grupper ikke skyldes en statistisk tilfældighed.

² Der er anvendt den metode, som Erhvervsstyrelsen og Danmarks Statistik sammen har udviklet til brug for effektmåling af offentligt finansierede erhvervsfremmeindsatser.

	1 år efter vejledning		2 år efter vejledning	
	Indeks for andel succeser	Statistisk signifikans	Indeks for andel succeser	Statistisk signifikans
Iværksættere 2012				
- Omsætning	107	92,2 %	108	95,9 %
- Årsværk	135	99,9 %	136	99,9 %
Etablerede 2012				
- Omsætning	104	79,9 %	107	95,0 %
- Årsværk	109	97,4 %	117	99,9 %

Kilde: IRIS Group og Danmarks Statistik

Indekset er over 100 i alle perioder. Det udtrykker, at der er en overvægt af succesfulde forløb blandt både gruppen af vejledte iværksættere og vejledte etablerede hhv. ét og to år efter vejledningstidspunktet – både målt på omsætning og årsværk. Resultaterne er dog klart stærkest på beskæftigelse (årsværk), hvilket formentlig skyldes de tidligere nævnte usikkerheder knyttet til at anvende nyere omsætningstal for mindre virksomheder.

Kolonnerne vedrørende signifikans angiver den statistiske sandsynlighed for, at forskellen mellem brugere og kontrolgruppe skyldes brugen af erhvervsservice. Typisk betegnes forskellene som signifikante, hvis sandsynligheden er større end 95 procent.

Det fremgår af tabellen, at der efter ét år er signifikante forskelle i antallet af succeser mellem gruppen af brugere af lokal erhvervsservice og kontrolgruppen, når der måles på vækst i årsværk.

Til gengæld er forskellene i andelen af succesfulde forløb mellem brugergruppe og kontrolgruppe ikke signifikante efter det første år, når der måles på vækst i virksomhedernes omsætning.

De to yderste kolonner viser opgørelserne efter to år. Det fremgår, at der er signifikante forskelle – både når der måles på vækst i omsætning og vækst i årsværk efter en periode på to år efter vejledningstidspunktet.

Der er dog stor forskel på, hvor signifikante forskellene er. Forskellene i vækst i antal årsværk er stærkt signifikante (signifikante på 99,9% niveau), mens forskellene på vækst i omsætning kun lige akkurat er signifikante på 95% signifikansniveau.

Igen er årsagen formentlig den større usikkerhed knyttet til at anvende nyere omsætningstal.

3. OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER VEDRØRENDE FREMTIDIGE EFFEKTMÅLINGER

Som led i projektet har IRIS Group været i kontakt samtlige af landets kommuner med en opfordring til at levere CVR-numre på brugere af lokal erhvervsservice til effektmålingen.

Den efterfølgende dialog har vist, at et stort antal kommuner er meget optagede af, at der udvikles bedre metoder og tilgange til at dokumentere effekterne af den lokale erhvervsservice.

Et stort flertal af kommunerne har således givet udtryk for gerne at ville deltage, men ofte er deres deltagelse strandet på, at de ikke havde oplysninger (CVR-nr.) på deres brugere tilbage til år 2012 og 2013.

Indtrykket er dog, at kommunerne og operatørerne af lokal erhvervsservice i stigende omfang er begyndt at registrere deres brugere. Det betyder, at der fremadrettet vil være langt flere kommuner, som kan levere data til den kvantitative effektmåling.

Dialogen med kommuner og operatører har imidlertid også vist, at der er meget forskellig praksis for, hvordan oplysningerne om brugerne indsamles og registreres. For at skabe et endnu stærkere grundlag for fremtidige effektmålinger af lokal erhvervsservice foreslås følgende:

- En generel opfordring til kommunerne om at registrere CVR-numre på brugere af lokal erhvervsservice (kategoriseret efter typer af ydelser).
- Udvikling af ensartede principper for dataindsamling og brugerregistrering – herunder fælles definitioner af hvad der forstås ved virksomheder, der har modtaget én-til-én vejledning.
- Fælles format for indtastning af CVR-oplysninger med henblik på at effektivisere eventuel fremtidig dataindsamling.

4. KORT OM DEN ANVENDETE TILGANG OG METODE

Effektmålingen er gennemført i et samarbejde med Danmarks Statistik efter samme metode, som Erhvervsstyrelsen tidligere har anvendt i forbindelse med løbende målinger af væksthuse-nes resultatskabelse og til effektmålinger af bl.a. strukturfondsindsatsen.

Selve metoden består af følgende fem hovedelementer:

Datarens: I alt har 31 kommuner bidraget med CVR-numre til effektmålingen. Der er i det hele indmeldt lige knapt 6500 CVR-numre til effektmålingen, hvoraf godt 2500 er iværksættere, og knap 4000 er etablerede virksomheder.

Disse data er blevet rensat ved først at fjerne dubletter og dernæst udelade virksomheder, som af forskellige årsager ikke har kunnet findes i Danmarks Statistiks registre i hele målingsperioden.

For iværksættere vil det sige, at de skal findes på vejledningstidspunktet og have en omsætning svarende til minimum 0,5 årsværk to år efter vejledningstidspunktet. Virksomhederne skal endvidere være højst tre år på tidspunktet for vejledning.

For etablerede virksomheder gælder det, at de skal eksistere to år før vejledningstidspunktet og to år efter vejledningstidspunktet.

Etablering af relevante kontrolgrupper: Der er dannet relevante kontrolgrupper for hhv. iværksættere og etablerede virksomheder for hhv. brugere i årgang 2012 og 2013.

Kontrolgrupperne er etablerede med udgangspunkt i følgende baggrundsvariable: 1) virksomhedens alder, 2) virksomhedsstørrelse, 3) branche (36-gruppering), 4) geografi (landsdele).

For gruppen af etablerede virksomheder indgår historisk vækst i antal medarbejdere og omsætning også som vægtningsparameter til dannelse af kontrolgruppen.

Vi har beregnet mervækst i forhold til kontrolgruppen for hhv. iværksættere og etablerede virksomheder efter hhv. 1., 2., 3. og 4. halvår efter vejledningstidspunktet for brugere i 2012, og hhv. 1. og 2. halvår for brugere i 2013.

Signifikanstest: Der testes for, om forskellene mellem antal succes'er blandt brugere og i kontrolgruppen er signifikante. Det vil sige, at det vurderes, hvorvidt der er signifikant flere succes'er blandt brugere i fx 2012 end i kontrolgruppen, hhv. *et* år og *to* år efter tidspunktet for vejledning.

Outlier-analyse: Der er gennemført en grundig outlier-analyse i samarbejde med Danmarks Statistik. Fokus har både været på at identificere ekstreme observationer målt på baggrundsvariable (fx størrelse og antal arbejdssteder) og virksomheder med ekstreme værdier for kontrolvariablen, det vil sige realiseret mervækst i hhv. omsætning og årsværk.

Formålet med outlier-analysen er bl.a. at fjerne ekstreme observationer - fx virksomheder med ekstrem høj vækst som følge af fusioner eller opkøb - som kan give misvisende resultater.

Outlier-analysen har baseret sig på en kombination af kvantitative kriterier og kvalitative vurderinger. Fokus har både været rettet mod at indkredse og håndtere ekstreme observationer mht. udvalgte baggrundsvariable og effektvariable.

Baggrundsvariable: Blandt gruppen af iværksættere har vi identificeret og udeladt en række observationer, som havde meget ekstreme værdier for baggrundsvariablene antal ansatte og antal arbejdssteder. Konkret har vi udeladt iværksættere med flere end ét arbejdssted på vejledningstidspunktet samt iværksættere med mere end 50 ansatte på vejledningstidspunktet.

Effektvariable: For at identificere observationer med ekstreme værdier for effektvariablen har vi indført et kriterie om, at observationer, der ligger uden for et bånd svarende til gennemsnittet plus/minus to gange standardafvigelsen på effektvariablen, (vækst i årsværk eller omsætning) er udtaget til nærmere kvalitativ analyse.

Disse virksomheder er blevet individuelt undersøgt med henblik på at afdække, om udviklingen eventuelt skyldes sammenlægninger, fusioner mv. Konkret er det foregået ved at søge virksomhedsoplysninger i Greens virksomhedsregister og ved webresearch. I de tilfælde hvor det har kunne konstateres, at virksomhederne er blevet fusioneret mv., er de udeladt af analysen.

Denne fremgangsmåde er fulgt både i forhold til gruppen af vejledte og virksomheder i kontrolgruppen. I praksis er det kun et meget lille antal observationer, der er fjernet på denne baggrund.

Beregning af kumuleret mervækst: Vi har for hver årgang og for hver brugergruppe udregnet mervækst i hhv. omsætning og årsværk på halvårsbasis. For årgang 2012 har det været muligt at beregne halvårlig vækst over en periode på sammenlagt to år (to halvår) fra 2. halvår 2012 til 2. halvår 2014.

For brugerårgang 2013 har det kun været muligt at beregne halvårlig vækst for en periode på et år (to halvår) fra 2. halvår 2013 til 2. halvår 2014.

Tabel 1.1 Datagrundlaget for effektberegninger hhv. 1 og 2 år efter tidspunktet for vejledning

	1. halvår	2. halvår	3. halvår	4. halvår
Årgang 2012	X	X	X	X
Årgang 2013	X	X		
Samlet datagrundlag	2 årgange	2 årgange	1 årgang	1 årgang

BILAG 1 KOMMUNER OMFATTET AF EFFEKTMÅLINGEN

Kommuner der har bidraget med CVR-numre på brugere af lokal erhvervsservice

Aalborg Kommune	Hørsholm Kommune
Aarhus Kommune	København Kommune
Assens Kommune	Køge Kommune
Billund Kommune	Lemvig Kommune
Egedal Kommune	Lolland-Guldborgsund Kommuner
Favrskov Kommune	Middelfart Kommune
Fredensborg Kommune	Norddjurs Kommune
Frederikshavn Kommune	Næstved Kommune
Frederikssund Kommune	Randers Kommune
Furesø Kommune	Rudersdal Kommune
Gentofte Kommune	Silkeborg Kommune
Gribskov Kommune	Stevns Kommune
Hillerød Kommune	Struer Kommune
Holbæk Kommune	Syddjurs Kommune
Holstebro Kommune	Viborg Kommune
Horsens Kommune	